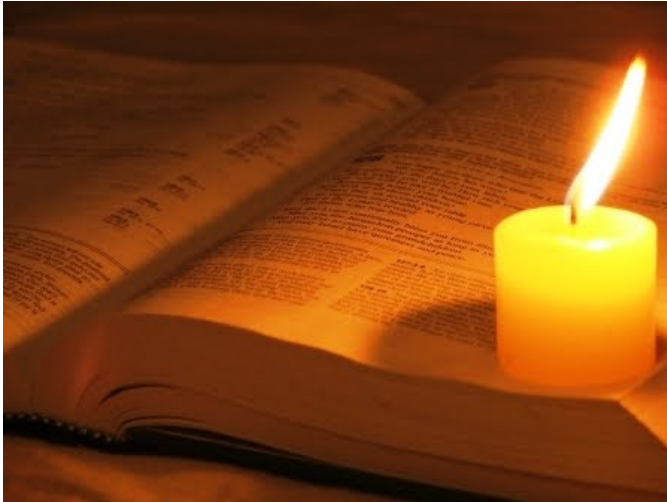
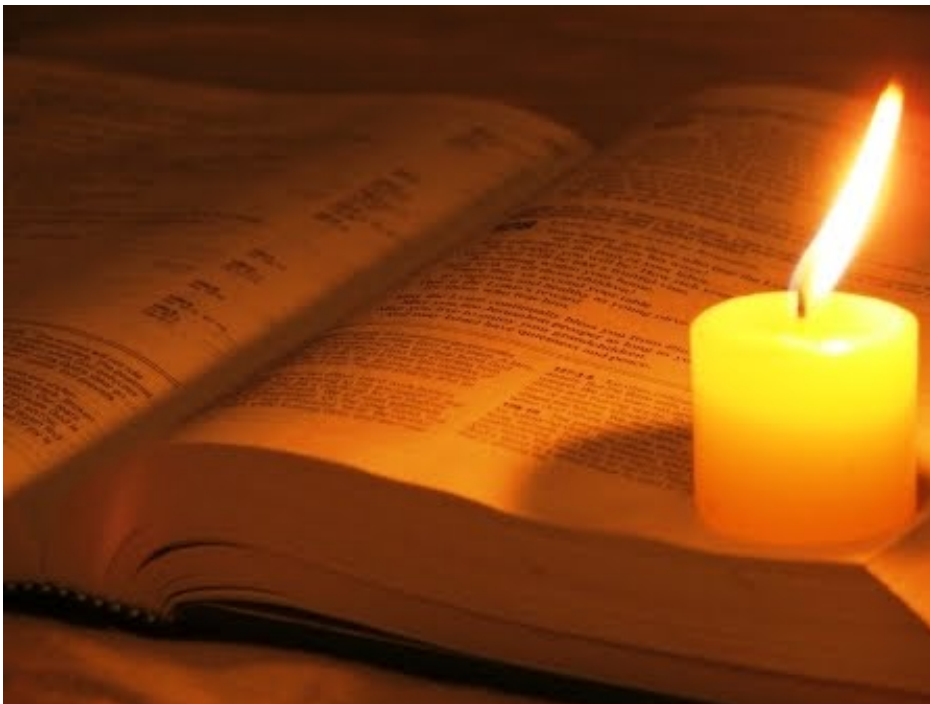

Amikor ezeket a sorokat olvasod, bizonyára számítógép előtt ülsz, a szerkezet pedig villanyárammal működik. Ha nem lenne villanyáram, a gép akkuja még tartaná egy darabig (ha laptopról van szó), majd megadná magát. A huszadik század második fele, illetve a huszonegyedik század már úgy volt és van beprogramozva, hogy a civilizált ember mindennapi létszükségletévé vált a villanyáram: lakás, munkahely, stb. elképzelhetetlen e nélkül az energiaforrás nélkül, most nem térünk ki erre részletesen, úgyis mindenki tudja meg érzni.

Sok udvarhelyi lakásban ismét gyakori a gyertyagyújtás

Amire kitérnénk, az az, amikor nincs villany. Románia egy olyan ország volt 1989-ig, ahol azt kellett csinálni, amit fentről diktáltak – jó, ez ma is így van, de merőben más a felállás. Akkor, ha azt mondták, hogy egyenruhában kell járni, akkor egyenruhában kellett járni, s ha azt mondták, hogy takarékoskodni kell, akkor takarékoskodni kellett. Nem volt apelláta, a villannyal kapcsolatban pláne nem: amikor délután a szaki megnyomta a gombot a takarékosság jegyében az „iremnél”, a lakótelep sötétségbe borult, a rádió elemre váltott, gyúlt a gyertya és a petróleum-lámpa.

Aztán 1989 decembere után változott a helyzet – áramszünet akkor, az azt követő években is volt, csak vagy nem emlékszünk már rájuk, vagy pedig nevettünk rajta, hogy különbeket is túléltünk már. Közben a szolgáltatót átszervezték, s tíz-tizenöt év múlva kezdődött meg egy olyan fejlődés, ami töretlen, csak a fogyasztó szemében az marad meg, amikor áram nélkül marad. Mert mi lehet idegesítőbb ezen a téren, mint mikor [elmarad a színház szilveszteri díszelőadása](#) ? Nézel egy izgalmas focimeccset vagy filmet a tévében, s egyszer csak sötétség vesz körül. Nézel egy koncertet a kocsmban, s hirtelen csak a dobot meg az éneket hallod. Dolgozol, s megáll a (számító)gép.

A helyzet valóban idegesítő, pláne, hogyha tudod, hogy a városod (itt spéci Székelyudvarhelyre gondoltunk) alatt húzódó villanyvezetékek harminc-negyven éve voltak lefektetve, a kábelt akkor készítették (valószínűleg Romániában vagy valamelyik baráti országban), s annak bizony véges az időtartama.

Megöregedve (akárcsak az ember) érzékenyebb lesz a fagyra, a hőre, illetve más fizikai hatásra – lennebb jött az ingerküszöb, illetve nem bírja a gyűrődést. Ilyenkor kell beavatkozni, cserélni, frissíteni – ez a föld alatt legtöbbször elmaradt, mert az általános gyakorlat az, hogyha a régi vezeték megsérül, a vonalat más irányból táplálják, s később csak a sérült részt cserélik. Bár az elmúlt években volt példa rá, hogy egész szakaszt is cseréltek, sajnos nem ez a jellemző.

Megkérdeztük **Kovács Artúrt**, az *Electrica Rt.* megyei kirendeltség-vezetőjét – az igazgatónak minden kisebb-nagyobb megyei áramkiesésről tudomása van. Honlapunknak elmondta, hogy valóban vannak néha bajok, de ez nem azért van, mert a szolgáltató nem végzett volna el bizonyos beruházásokat: ezek az áramszünetek azért történnek, mert a hálózat, a rendszer ki van téve az időjárásnak, az üzemzavarok legtöbbször emiatt következnek be.

Ebből a szempontból Székelyudvarhely sem kivétel, de a szolgáltató [igyekszik megelőzni a problémákat](#) : tavaly és idén több beruházást is elvégeztek.

„Számítógépes, automata kapcsolórendszerek, intelligens szakaszolók vannak ma már, s ez minimum a felére csökkenti az áramkiesések időtartamát, illetve az ezt érző fogyasztók számát is” – közölte Kovács, hozzátéve, hogy jelenleg is folyamatban van egy olyan beruházás, amiben a városok fontosabb transzformátor-állomásait automatizálják.

„Persze, hogy kellemetlen, amikor az ember például délután villany nélkül marad, senkinek sem tetszik, de sajnós megtörténik” – mondta Kovács, bocsánatot is kérve a fogyasztóktól az ilyen helyzetekért, majd hozzáfűzte azt is, hogy az emberek elégedetlenek ilyenkor, amit megért, de a fogyasztónak is meg kell értenie, hogy nem emberi tévedésekről van szó ezekben a helyzetekben.

Szerinte a rendszer fejlődik, még a két-három évvel ezelőtti állapotokhoz képest is nagy az előrelépés – sajnós a fogyasztó csak azt veszi észre, amikor kiesik a szolgáltatás. A jövőben még további fejlesztések várhatók, de a kisebb üzemzavarok akkor is elő fognak fordulni.

A fogyasztó sokat nem tehet akkor, amikor sötétben marad. Veszít, amit veszít. Amikor egy cég leáll az áramellátás hiánya miatt, szintén veszít, esetenként nagyobb összeget is – Székelyudvarhelyen volt arra példa az elmúlt években, hogy több ezer eurónyi veszteséget okozott egy-egy hosszabb időtartamú áramkiesés.

Huszonöt évvel ezelőtt a gyertya- és petróleumlámpa fénye volt a megoldás – a pislákoló láng mellett ülve egy délután vagy este ki lehetett olvasni egy könyvet. De mi van, mi legyen ma, amikor a villany nemcsak arra szolgál, hogy fény legyen az éjszakában?